

Biannual Journal of
Metaphysical Investigations,
Vol.4, No. 7, Spring & Summer
2023, pp159-194

Analysis and Investigation of Jaegwon Kim's Viewpoint on Mental Causation¹

Mohamad Mehdi Moghadas,² Abdurrazzaq Hesamifar³

Abstract

Jaegwon Kim (1934-2019) was a contemporary Korean-American philosopher whose research was on the philosophy of mind and metaphysics. This paper undertakes an evaluative examination and critique of his stance on the matter of mental causation. Kim's viewpoint on mental causation is based on reductive physicalism. This is how mental events become causally effective through the functional reduction of physical properties. He rejects physicalism's non-reductive reading. And, he believes, it involves the problem of over-determination. In his point of view, mental states can have causal power if their neuro-physical causes have such properties. Within the framework of the Canonical formulation of mental causation, the phenomenon of causal over-determination results in a diminished degree of causal efficacy associated with mental properties. Kim endeavors to expound his conceptualization of mental causation by elucidating notions such as the principle of causal exclusion, causation construed as production and closure principles. The author endeavors to evince the plausibility of mental causality. We argue that (1) supervening mental properties on physical properties makes mental properties to be an epiphenomenon. (2) The Causal

---

¹ . **Research Paper**, Received: 16/8/2022; Confirmed: 28/10/2022.

² . Ph.D. Student of Philosophy, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran. (Corresponding author). (mehmoghadas@gmail.com)

³ . Professor in Philosophy, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran.

(ahesamifar@hum.ikiu.ac.ir).

Exclusion Argument inadequately preserves the presence of mental properties while simultaneously failing to provide a sufficient rejoinder to the concerns posited by the Generalization Argument. (3) The independency of mental properties from physical properties, and considering them as nomological, are incompatible with each other; and (4) reading causation as production contradicts physics' fundamental laws.

Keywords: Jaegwon Kim, Philosophy of Mind, Mental Causation, Causal Exclusion, Physicalism, Reductive Physicalism.

Introduction

The problem of mental causation is one of the most significant issues in the philosophy of mind. It does not have much history among philosophical problems in this field. This may be because, in Greek and Medieval philosophy, the principles of causal integrity and energy conservation were not yet well understood. Mental causation covers a substantial part of our daily lives. For example, the thought of spending time on vacation makes us smile. My toe hits a stone and hurts. The aforementioned instances serve to illustrate the interplay between the mind and the body, from which the source of mental causation arises. In the second half of the twentieth century, mental causation came to the center of philosophical debates. It is still at the center of philosophical discussions.

The problem formulation can be presented as follows:

- (1) Mental events cause physical events.
- (2) The physical world is a causal realm.
- (3) Physical events and mental events are not the same (principle of Non-Identity).
- (4) Physical events do not have comprehensive and systematic causal overdetermination.

These four preliminaries bring together the problem that the combination of them with each other causes the contravention of one of them in such a way that:

- (a) The combination of (1), (2) and (3) contravenes premise (4).
- (b) The combination of (2), (3), and (4) will contravene the premise (1); also
- (c) The combination of (1), (3), and (4) will contravene premise (2); and finally,
- (d) The combination of (1), (2) and (4) contradicts premise (3).

In the following, Jaegwon Kim's view on mental causation is expressed.

Kim and Mental Causation

Kim believes that an appropriate approach to mental causation should give causal power to mental events. In addition, mental events must be able to realize their effects. According to Kim, we care about mental causation because human agency is significant to us, and the agency requires a productive/generative conception of causation. Physical or mental effects must be produced or generated by causes. Therefore, if such a direct relationship between cause and effect cannot be observed, there is no causal relationship between them. Kim believes that causal relationships exist when energy flows between cause and effect.

Referring to the two currents of reductive and non-reductive physicalism, Kim believes that the root of problem-solving should be sought in reductive physicalism. According to him, the reductive type of physicalism should be considered for mental causation. Kim says, as soon as we want to talk about mental causation, we have taken a step on the path of reductive physicalism. According to Kim, we can talk about mental causation as long as our mental states have neuro-physical realizations. Therefore, from his perspective, functional reduction takes place in such a way that any particular mental state has effectiveness and causal power by its neural/physical realizers. Generally speaking, Kim's conception of mental causation can be considered based on the following principles:

1. Whatever is real must-have causal power?
2. Causal exclusion, which states that every event must be explained by a complete and independent explanation.
3. The causal closure principle states that the physical world is causally closed. That is, every physical event has a complete causal explanation concerning another physical event.
4. The causal power of any object, event, or feature can be reduced to lower causal power unless there is no lower level.

Using the above principles, Kim attempts to avoid contradictions in the formulation of mental causation.

Discussion

Kim believes that mental properties supervene physical properties as realized by neural/physical implementers. Therefore, mental properties, except for physical realizers' causal power, have no causal power. So, there is no independence for mental properties.

Expressing the argument of causal exclusion, Kim believes that mental entities, including mental states and events, can be the cause of anything due to their mental properties. The challenge of multiple realizations is like

challenging mental properties' reality. Multiple realizations explain how mental types can be independent of physical types and still have causal efficacy. Based on multiple realizations, mental properties can be distinguished from neuro-physiological properties. Accordingly, multiple realizations rule out the ontological reduction of the mental to the physical, while maintaining its explanatory reduction. Thus, if Kim is right, then these two goals cannot be compatible. That is, the mental and the physical are kept separate from each other only by being part of the same law, that is, by not being accidental.

Another critique is cognized as a generalization argument. In the generalization argument, we assume that P is limited to fundamental physical properties and that M is a specific scientific property that is multiply realized. Thus, this suggests that either M is reducible to fundamental physical properties or that M is not causal at all.

Kim's approach to refuting this argument is based on the fundamental distinction between level and order. Also, his standpoint about causation according to which causation is explained based on causal powers. That is, at the most fundamental level, there are elementary particles and at the next level, the configurations of these particles are located. Accordingly, a property P may confer certain causal powers on an individual X that are not possessed by any of the lower-level components of X. Therefore, Kim's solution to preserve some macro properties from exclusion argument relies on a metaphysics built on level and order, and also, his conception of causation in terms of the properties of causal powers that are afforded to individuals. But it seems that this metaphysics is not consistent with fundamental physics' understanding of causation. The scientific properties specific to psychological properties are also functional properties that apply at the same level as their realizing agents. Therefore, they also are qualified as psychological properties for exclusion. Furthermore, it seems that the only properties that escape the exclusion argument are the microphysical states that separate from the systems.

Kim's belief about causation is that the cause produces its effect. But if event P simply produces Q, there seems that event F can do anything to produce Q. Kim says a causal relationship includes the transfer of some quantities and causal powers to the effect, by the cause that produces that effect. But such a view conflicts with physicalism belief.

Conclusion

Kim attempts to solve the problem of mental causation by expressing causation as productive/generative, and by a reductive reading of physicalism, also by referring to the principle of causal exclusion and the causal closure principle. Examining his position, we observe that his solution faces various difficulties. As a result of his views on productive causation, the efficiency of the principle of exclusion, and the supervening of mental properties to physical properties, many problems against his solution remain unsolved.

Resources

- Antony, Louise M (2015), "Reality and reduction: What's really at stake in the causal exclusion debate" in *Qualia and mental causation in a physical world: Themes from the Philosophy of Jaegwon Kim*, ed. by Terence Horgan, Marcelo Sabates, and David Sosa, Cambridge University Press, pp. 1-24. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139939539.002>
- Harbecke, Jens (2008), *Mental Causation: Investigating the Mind's Powers in a Natural World*, ontos Verlag.
- Kim, Jaegwon, (2005), *Physicalism, or Something Near Enough*, Princeton University Press.
- Kim, Jaegwon (2007), "Causation and mental causation", in *Contemporary debates in philosophy of mind*, Edited by Brian P. McLaughlin and Jonathan Cohen, Blackwell Publishing Ltd, pp. 227-242.
- Loewer, Barry (2015), "Mental causation: The free lunch", in *Qualia and mental causation in a physical world: Themes from the Philosophy of Jaegwon Kim*, ed. by Terence Horgan, Marcelo Sabates, and David Sosa, Cambridge University Press, pp. 40-63, DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139939539.004>

تحلیل و بررسی دیدگاه جیگوان کیم درباره علیت ذهنی^۱

محمد مهدی مقدس^۲، عبدالرزاق حسامی فر^۳

چکیده

جیگوان کیم (۱۹۳۴-۲۰۱۹)، فیلسوف کره‌ای-آمریکایی معاصر است که پژوهش‌های او در زمینه فلسفه ذهن و متافیزیک بوده است. این مقاله قصد دارد دیدگاه وی درباره علیت ذهنی را تحلیل و نقادی کند. دیدگاه کیم درباره علیت ذهنی، بر نوعی فیزیکیسم تحویلی استوار است که در آن، رویدادهای ذهنی به واسطه تحویل کارکردی به ویژگی‌های فیزیکی، واجد اثربخشی علی می‌شوند. وی خوانش غیر تحویلی از فیزیکیسم را رد می‌کند؛ و آن را موجب ایجاد مسأله تعین چندجانبه می‌داند. از دید وی، حالات ذهنی در صورتی می‌توانند توان علی داشته باشند که علت‌های عصبی-فیزیکی آن‌ها چنین ویژگی‌ای را داشته باشند؛ در صورت بندی معمول از علیت ذهنی، مشکل تعین چندجانبه علی، موجب می‌شود تا ویژگی‌های ذهنی فاقد شایستگی علی باشند. کیم با بیان اصل برون داد علی، علیت به مثابه علیت تولیدی، و اصل بستار، می‌کوشد تا صورت بندی خود از علیت ذهنی را ارائه کرده و، امکان آن را نشان دهد. در نقد دیدگاه کیم می‌توان به این موارد اشاره کرد: (۱) ابتناء ویژگی‌های ذهنی بر ویژگی‌های فیزیکی، موجب شبه پدیده بودن ویژگی‌های ذهنی است. (۲) استدلال برون داد علی، در نجات ویژگی‌های ذهنی و نیز، در پاسخ به

۱. مقاله پژوهشی، تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۵/۲۵؛ تاریخ تایید علمی: ۱۴۰۱/۸/۶.

۲. دانشجوی دکتری فلسفه معاصر، گروه فلسفه، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، قزوین، ایران (نویسنده مسئول) (mehmoghadas@gmail.com).

۳. استاد گروه فلسفه، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، قزوین، ایران.

اشکالات برآمده از استدلال تعمیم، ناکام می‌ماند. (۳) استقلال ویژگی‌های ذهنی از ویژگی‌های فیزیکی، و تلقی آن‌ها به‌مثابه قانون، با یکدیگر ناسازگار است؛ و (۴) خوانش علیت به‌مثابه تولید، با قوانین بنیادی فیزیک مغایرت دارد.

واژگان کلیدی: جیگوان کیم، فلسفه ذهن، علیت ذهنی، اصل برون‌داد علی، فیزیکالیسم، فیزیکالیسم غیر تحویلی.

۱. مقدمه

مسئله علیت ذهنی یکی از مسائل مهم در فلسفه ذهن است که در میان مسائل فلسفی این حوزه، از پیشینه‌های چندانی برخوردار نیست؛ علت این امر می‌تواند این باشد که در فلسفه‌های یونان و قرون وسطی، اصل تمامیت علی فیزیکی و همچنین اصل پایستگی انرژی، هنوز شناخته نشده بود. از زمانی که تفکر فیزیکی-مکانیکی، به‌ویژه در آثار دکارت، وارد حیطه فلسفی شد، مسئله علیت ذهنی به‌عنوان یک مسئله فلسفی اصیل توانست خود را وارد بحث‌های مهم فلسفی کند؛ آنجایی که دکارت با وضع دو جوهر اندیشنده و ممتد متمایز از هم، مجبور شد تا تبیینی برای علیت روانی-فیزیکی دست‌وپا کند. این اجبار به‌واسطه پرسش‌های شاهزاده الیزابت بود که پرسید: «چگونه ذهن انسان می‌تواند ارواح جسمانی را در ایجاد اعمال ارادی متعین کند، درحالی که ذهن فقط یک جوهر اندیشنده است...» (Garber, 2001, p.172). همچنین گاساندی در بخش پنجم از *اعتراضات* می‌پرسد: «چگونه تلاشی در جهت مخالفت با چیزی و یا برخلاف حرکت چیزی می‌تواند وجود داشته باشد و چگونه این تماس بدون یک بدن ممکن خواهد بود؟» آنچه عموماً در این نگرش‌های دوگانه‌انگارانه موجب دشواری فراوانی می‌شود، تبیین نحوه ارتباط دو سوی رابطه است که در اینجا نفس و بدن هستند. در واقع این بنیادی‌ترین پرسش‌ها و مسائل درباره علیت ذهنی (Mental Causation) است. علیت ذهنی و علیت فیزیکی به نظر می‌رسد که در تعامل با یکدیگر هستند. مسألین طرق مختلفی را که در آن ذهن و بدن بر یکدیگر تأثیر علی دارند برشمرده است:

- (۱) فکر رفتن به تعطیلات موجب لبخند زدن می شود (ذهنی به فیزیکی).
- (۲) میل به رفتن به تعطیلات، باعث می شود که شخص به این فکر بیفتد که چگونه پول کافی برای رفتن را فراهم کند (ذهنی به ذهنی).
- (۳) انگشت پای من به تخته سنگی برخورد می کند و موجب احساس درد می شود (فیزیکی به ذهنی) (Maslin, 2007, p175).

علیت ذهنی بخش مهمی از رویدادهای زندگی روزمره ما را پوشش می دهد. آنچه در همه این ملاحظات قابل توجه است این است که علیت ذهنی باید منشأ اثر باشد؛ یعنی تأثیر علی داشته باشد. عامل های انسانی علاقه مند به ایجاد تغییر در جهان هستند. در فلسفه روان شناسی، باور گسترده ای وجود دارد که در آن تبیین روان شناسانه حول محور امکان علیت ذهنی می چرخد. اگر ذهن شما و حالاتش، مانند باورها و امیالتان، به نحو علی از رفتار بدنی تان مجزا و مستقل باشند، آنگاه آنچه در ذهن شما جریان دارد، نمی تواند آنچه را که انجام می دهید، توضیح دهد (Robb et.al, 2018, p2). در تأیید اهمیت این مسأله، استراوسون منشأ عقیده علیت را در یک مبنای انسان انگارانه می بیند (Strawson, 1985, pp124-5). اما چنانچه عاملیت انسانی را مهم می شماریم، باید به مسأله علیت ذهنی اهمیت دهیم. جیگوان کیم تذکر می دهد که بدون اثربخشی علی حالات ذهنی، عاملیت انسانی یک خیال باطل است. ما مسئول اعمال خود هستیم؛ زیرا امیال، باورها، نیت ها، تصمیمات و امیدواری هایمان باعث می شوند تا بدن فیزیکی ما در جهان فیزیکی دست به عمل بزند (Kim, 2001, p57). همچنین یو معتقد است که علیت ذهنی اعمال ارادی و غیر ارادی را از هم متمایز می سازد. اعمال ارادی آن دسته از اعمالی هستند که ما به نحو التفاتی و آزادانه انجام می دهیم و می توانیم اخلاقاً پاسخ گوی آنها باشیم (Yoo, 2018, p1).

در نیمه دوم قرن بیستم، مسأله علیت ذهنی به مرکز بحث های فلسفی راه یافت و تاکنون نیز کماکان در کانون مباحث اصلی فلسفه قرار دارد. البته ما می توانیم به مباحثی که چارلی براد

در کتاب ذهن و جایگاهش در طبیعت (Mind and its Place in Nature, 1925) بیان کرده، اشاره کنیم. ویتگنشتاین نیز گفتارهایی درباره ذهنیت و امر ذهنی بیان داشته است؛ و نیز باید به گیلبرت رایل اشاره کرد که در کتاب مفهوم ذهن (the Concept of Mind, 1949) پیرامون مسائل مرتبط با علیت ذهنی بحث کرده است. البته مباحث کسانی مانند ویتگنشتاین و رایل متمرکز بر منطق توضیح روان‌شناسانه (Logic of Psychological Explanation) بود و کمتر به مسأله متافیزیکی یافتن جایی برای ذهن در جهان فیزیکی می‌پرداخت. از سوی دیگر، براد درباره اصل بستر ابهام داشت و بنابراین، بیانی را بسط داد که در پی آن، مسأله علیت ذهنی به نحوی دورادور مشابه با آنچه امروز صورت‌بندی رسمی این مسأله می‌خوانند، بود. در واقع صورت‌بندی رسمی این مسأله با انتشار اثر فایگل به نام «امر ذهنی و امر فیزیکی» (the 'Mental' and the 'Physical', 1958) و همچنین مقاله اسمارت به نام «احساسات و پردازش مغزی» (Sensations and Brain Processes, 1959) در جهان فلسفه ظاهر شد (Harbecke, 2008, pp14-5).

در این باره صورت‌بندی‌های مختلفی وجود دارد که مضمون همه آن‌ها یکسان است. در این قسمت صورت‌بندی هاربک (Harbecke, 2008, pp16-31) را بازنویسی و جرح و تعدیل کرده‌ایم. این صورت‌بندی دارای چهار مقدمه است:

(۱) رویدادهای ذهنی، علت رویدادهای فیزیکی هستند.

در واقع، این مقدمه بدون شک به واسطه نیروی شهودی عظیمی حمایت می‌شود. در زندگی روزمره، ما خود را به مثابه عاملانی تجربه می‌کنیم که قادر به تغییر در جهان فیزیکی هستیم. ما عاملانی هستیم که تصمیم‌گیری می‌کنیم، باورهایی داریم و نیز تخیلات و امیالی. چنین اوضاعی برای ما همراه با ظهور پیامدهایی در جهان فیزیکی است. گام‌هایی که برمی‌داریم در جهت تحقق امیال و قصدهای مان است. کارهایی که می‌کنیم در جهت باورهایی است

که داریم؛ و همه این‌ها، حاکی از قدرتِ علیِ حالات و رویدادهای ذهنی ما در اثرگذاری بر جهان فیزیکی است.

(۲) قلمرو جهان فیزیکی، یک قلمرو تماماً علی است (به عبارتی، جهان فیزیکی به نحو علی کامل است).

این اصل به نحو ضروری به ما می‌گوید که برای هر رویداد فیزیکی، یک رویداد فیزیکی دیگری به مثابه علت آن وجود دارد. در واقع همه رویدادهای فیزیکی، علت فیزیکی دارند. (۳) رویدادهای فیزیکی و رویدادهای ذهنی باهم این‌همان نیستند (اصل ناهمانندی).

این مقدمه بر تمایز میان رویدادهای فیزیکی و رویدادهای ذهنی استوار است. در واقع، ما به نحو شهودی درمی‌یابیم که امر ذهنی و امر فیزیکی متمایز از یکدیگراند. ما از رویدادهای ذهنی و فیزیکی مطلع هستیم؛ یعنی، حالاتی درونی مانند آگاهی، باور و... داریم که دسترسی به آنها به نحو بی‌واسطه است؛ و دسته‌ای از رویدادهای فیزیکی نیز وجود دارند که دسترسی ما به آنها، به نحو باواسطه صورت می‌گیرد؛ لذا تمایز میان امر ذهنی و فیزیکی، برگرفته از شهودی قدرتمند است.

(۴) رویدادهای فیزیکی، به نحو فراگیر و نظام‌مند، تعیین علی چندجانبه ندارند.

معنی این مقدمه این است که یک رویداد فیزیکی نمی‌تواند هم علت ذهنی و هم علت فیزیکی داشته باشد؛ در واقع واژه‌های نظام‌مند و فراگیر، به این علت انتخاب شده‌اند که امکان تحقق برخی معلول‌های نادر، که می‌توانند به نحو چندجانبه متعین شوند را، فراهم سازند؛ مثال رایج آن، کشته شدن یک گوزن با دو گلوله توسط دو شکارچی به طور همزمان است؛ که هر دو گلوله در یک زمان به قلب گوزن اصابت می‌کنند. در واقع هر یک از این گلوله‌ها برای کشتن آن گوزن کافی است؛ اما در وضعیت حاضر، هر دو گلوله باهم به یک اندازه موجب مرگ آن گوزن شده‌اند.

مشکلی که این چهار مقدمه باهم پیش می‌آورند، این است که، جمع این مقدمه‌ها با یکدیگر، باعث نقض یکی از آن‌ها می‌شود؛ بدین صورت که:

(الف) جمع (۱)، (۲) و (۳) موجب نقض مقدمه (۴) می‌شود.

(ب) جمع (۲)، (۳) و (۴) باعث نقض مقدمه (۱) خواهد شد؛ همچنین

(ج) جمع (۱)، (۳) و (۴) نقض مقدمه (۲) را در پی خواهد داشت؛ و درنهایت،

(د) جمع (۱)، (۲) و (۴) سبب نقض مقدمه (۳) می‌گردد.

بنابراین، در هر چهار وضعیت مذکور، نمی‌توان همه مقدمات را باهم پذیرفت؛ و به‌ناچار باید یکی از آن‌ها را نقض کنیم.

این مقاله در پی آن است تا با بررسی و تحلیل خوانش جیگوان کیم از مسأله علیت ذهنی، و نقدهایش بر دیگر تبیین‌ها، درنهایت، دیدگاه وی را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد. بنابراین ابتدا نقد کیم بر دیدگاه‌های دیگران، سپس دیدگاه خود او، و در نهایت، به بررسی و نقد دیدگاه‌های وی می‌پردازیم.

۲. نقد دیگر دیدگاه‌ها

کیم سه دیدگاه رایج درباره علیت ذهنی را نقد می‌کند. این سه دیدگاه عبارتند از: رهیافت دیویدسون، رهیافت نظم و ترتیبی، و رهیافت وابستگی خلاف واقع. دیویدسون با انتشار مقاله «رویدادهای ذهنی» (Davidson, 1970) بحث علیت ذهنی را پیش می‌کشد. دیدگاه وی در این اثر این است که هیچ قانون دقیقی (Strict) درباره پدیدارهای ذهنی، خواه قواعد ذهنی به فیزیکی، و خواه ذهنی به ذهنی، وجود ندارد؛ وی وجود این قواعد را برای تضمین (Underwrite) نسبت‌های علی ضروری می‌داند. بنابراین در نگاه نخست، وی علیت ذهنی را به شرط اینکه قانون دقیقی باشد می‌پذیرد و پس از آن اظهار می‌کند که هیچ قانون دقیقی درباره رویدادهای ذهنی وجود ندارد. آنچه دیویدسون مطرح می‌کند به‌عنوان «وحدت‌گرایی قانون‌گریز» (Anomalous Monism) خوانده می‌شود. نتیجه‌ای که از

خوانش دیویدسون گرفته می‌شود این است که همه رویدادهای ذهنی منفردی که وارد یک رابطه علی می‌شوند، رویدادهای فیزیکی هستند. در نقد این دیدگاه، کیم اظهار می‌کند که اگرچه وحدت‌گرایی قانون‌گریز دیویدسون رویدادهای منفرد یا «مصدیقی» (Token) ذهنی را به نوعی علت و معلولی می‌داند، اما تبیین وی در بخشیدن هر گونه نقش علی به ویژگی‌های ذهنی در این رویدادها، ناکام می‌ماند. علت این امر ساده است؛ زیرا از نظر دیویدسون، تمامی قوانین دقیق، قوانین فیزیکی هستند؛ و آنها منحصراً بر رویدادهای منفرد اعمال می‌شوند؛ از آنجایی که این رویدادها واجد ویژگی‌های فیزیکی معینی هستند؛ ویژگی‌های ذهنی که انواع ذهنی (یعنی درد، میل، فکر) تحت آن قرار می‌گیرند، کاملاً به ویژگی‌های علی‌شان نامربوط هستند، یا اینکه از نقدهای او چنین به نظر می‌رسد (Kim, 2007, p229). به‌باور کیم، با آنکه وحدت‌گرایی قانون‌گریز دیویدسون ممکن است به شکل شبه‌پدیده‌انگاری مصداقی (Token Epiphenomenalism) نباشد، اما به‌طور کلی به‌مثابه نوعی شبه‌پدیده‌انگاری فهمیده می‌شود. خصوصیات روان‌شناختی، هیچ چیزی به قوای علی‌ابژه‌ها و رویدادهایی که شامل آنها هستند، نمی‌بخشد. پیامد چنین وضعیتی این است که اگر ویژگی‌های روان‌شناختی را بر فراز رویدادها و ابژه‌های این جهان قرار دهیم، یا حتی اگر این ویژگی‌ها کاملاً کنار گذاشته شوند، آنگاه یک نسبت علی منفرد تا زمانی که ویژگی‌های فیزیکی آن درک نشوند، تغییر نخواهد کرد (Ibid). دیویدسون (Davidson, 1993) می‌کوشد تا از انتقادات شبه‌پدیدارگرایانه دفاع کند؛ اما به نظر این کوشش‌ها چندان مورد رضایت فیلسوفان نبوده است.

برای حفظ استقلال رویدادهای ذهنی از فیزیکی، یک راه حل این است که از الزام دیویدسون به قوانین دقیق دست بکشیم و به‌جای آن دست به دامن قوانینی شویم که با عبارات Ceteris Paribus (از این به بعد C.P) از آنها یاد شده است. این عبارت بدین معنی است که «در شرایط یکسان» حکمی برقرار است؛ یا اینکه «اگر همه چیز بدین منوال بماند»،

آنگاه حکم مذکور برقرار است. در واقع چنین قیدی، موجب خارج شدن حکم از قید «دقیق» می‌شود. یکی از کسانی که به این راه کار معتقد است، جری فودور است. وی بر این باور است که «حتی بهترین قوانین روان‌شناسانه نیز بسیار شبیه به قوانین C.P هستند» (Fodor, 1989, p72). وی همچنین می‌گوید: «روشن نیست که چرا قوانین C.P روان‌شناسانه نمی‌توانند بستر علت‌های ذهنی باشند؛ و احتمالاً اگر این قوانین بتوانند، آنگاه قواعد دقیق فیزیکی موردنیاز نیستند» (Ibid). بنابراین فودور معتقد است که قوانینی که با عبارات C.P مقید شده‌اند، می‌توانند در شرایطی جایگزین قواعد دقیق فیزیکی دیویدسونی باشند. اما این شرایط چیست؟ به‌باور فودور اگر MS (رویدادهای ذهنی از نوع M) به‌طور قاعده‌مند (nomologically) برای BS (رویدادهای فیزیکی از نوع B) کافی باشد به‌طوری که گزاره $M \rightarrow B$ از نوع C.P باشد، آنگاه BS را درک می‌کنید هرگاه MS را درک کنید (Ibid, p73). بنابراین، عبارات C.P می‌توانند جای قوانین دقیق فیزیکی را بگیرند. کیم معتقد است که قلب راهبرد فودور در این فکر ظاهر می‌شود که هرگاه ما قانونی از نوع C.P داشته باشیم، مانند اینکه «MS علت BS است به نحو C.P»، آنگاه مجموعه‌ای از شرایط C وجود دارد که هنوز کاملاً قابل تعیین نیستند؛ مانند اینکه «هرگاه C محقق شود، گزاره MS علت BS است، یک قانون دقیق و بدون استثناء است». کیم بر این باور است که گزاره $M \rightarrow B$ به نحو C.P، فقط به این معنی است که M به نحو قاعده‌مند برای B به نحو C.P کافی است. به باور وی، این نوع برداشت از علیت را که در سرتاسر مقاله فودور با عنوان «مادی‌تر کردن ذهن» دیده می‌شود (Fodor, 1989)، رفت و برگشتی میان بسندگی قاعده‌مند (nomological sufficiency) و علیت است؛ بدین معنی که، تلقی فودور از علیت، وابسته به نظم و ترتیب قاعده‌مند (nomological regularity) اوست؛ بنابراین راه کار فودور این است که نظم و ترتیب‌های به نحو C.P، می‌توانند بستر نسبت‌های علی C.P باشند؛ و هنگامی که مجموعه‌ای از شروط اضافی نامتعیین C محقق شود، آنگاه ما نسبت‌های علی خواهیم داشت.

به‌باور کیم، بیان فودور، تشخیص نادرست محل نزاع برای یک مسأله واقعی است. آنچه در اینجا باید مورد توجه ما باشد عبارات C.P نیستند، بلکه، پرسش بسیار بنیادی تری درباره نظم و ترتیب یا توالی و تعاقب وجود دارد. نکته این است که حتی بدون نظم و ترتیب و توالی نیز ما می‌توانیم علیت را درک کنیم؛ چه آن‌ها قوانین روشن و دقیق باشند، و چه مقید شده با عبارات C.P (Kim, 2007, p230). کیم به نظر چارلی براد اشاره می‌کند که می‌گوید: «چنانچه علیت چیزی جز توالی و تعاقب منظم و پیوسته نباشد، همان‌گونه که برخی فیلسوفان در نظر داشته‌اند، لحاظ کردن توازی‌گرایی روانی-عصبی و تعامل برای اینکه متقابلاً جایگزین‌های انحصاری هم باشند، مضحک است؛ زیرا تعامل بدین معنی چیزی بیش از توازی‌گرایی نخواهد بود و توازی‌گرایی نیز معنایی کمتر از تعامل نخواهد داشت» (Broad, 1925, p96).

به‌باور براد، توالی و تعاقب مذکور را باید در قالب واژگان مربوط به توازی‌گرایی روانی-عصبی و تعامل شخص با محیط اطراف فهمید. اما کیم با براد موافق نیست؛ وی معتقد است که وضعیت به آن سادگی که براد توصیف می‌کند نیست، زیرا علیت یا تعامل علی، جهت‌مند است، درحالی‌که تلازم‌های روانی-عصبی تحت یک هم‌راستایی دقیق سرتاسر متقارن و منظم هستند. مشخص کردن اینکه کدام‌یک از رویدادهای ملازم و متقارن ذهنی و فیزیکی علت هستند، و کدام‌یک معلول، بسیار دشوار است. به‌باور کیم، موارد مورد بحث زیادی وجود دارد که در آن دو پدیدار با ضرورت قاعده‌مند باهم تلازم دارند؛ زیرا آن‌ها معلول‌هایی دوشادوش یک تک علت هستند. هر یک از دو معلول ممکن است همواره کمی زودتر نسبت به دیگری حادث شوند. می‌توان تعداد زیادی از چنین مواردی را در پزشکی مشاهده کرد؛ آنجا که یک تک حالت پاتولوژی زیرین با دو علامت متمایز وجود دارد که یکی زودتر از دیگری رخ می‌دهد (Kim, 2007, p231).

به نظر می‌رسد آنچه فودور در اینجا از آن غفلت کرده است، توجه به ظاهر رویدادهای منظم و متعاقب، بدون در نظر داشتن این نکته است که آیا این رویدادها اساساً علی هستند و یا اینکه آن‌ها خود معلول یک سطح بنیادی تری مانند سطوح عصبی‌اند؟ به باور کیم، هر رویکرد نظم و ترتیبی از علیت دست‌به‌گریبان چنین پرسشی خواهد بود؛ بنابراین، وی نتیجه می‌گیرد که مسأله علیت ذهنی، نمی‌تواند با رهیافت‌های نظم و ترتیبی و قاعده‌مند از علیت توضیح داده شود؛ پس با این توصیفات، کیم به رهیافت دیگری توجه می‌کند: رهیافت خلاف واقع.

رهیافت خلاف واقع (counterfactual) از علیت که هم‌اکنون توسط بسیاری از فیلسوفان دنبال می‌شود، خوانش جدیدی از مقاله دیوید لویس با عنوان «علیت» است (Lewis, 1973) که در قالب واژه «وابستگی خلاف واقع» (counterfactual dependence) بیان شده است. ایده اصلی این مفهوم خلاف واقع این است که C علت e است فقط در صورتی که e به نحو خلاف واقع‌ای وابسته به C باشد، بدین معنی که اگر C حادث نشده بود، e نیز حادث نمی‌شد. لویس توضیح می‌دهد « C علت e است» به‌مثابه نیای وابستگی خلاف واقع، یعنی در پیوند با وجود دسته‌ای از رویدادهای متصل شده C به e به نحوی که هر رویداد این دسته (به جز C) به نحو خلاف واقع‌ای، وابسته به سلف خویش (یعنی رویدادهای قبلی خویش) است. برای روشن شدن موضوع گزاره زیر را در نظر بگیرید:

(C) اگر کبریت کشیده نشده باشد، آنگاه روشن نشده است.

این گزاره در واقع بیان خلاف واقع این واقعیت علی است که: کشیدن کبریت موجب روشن شدن آن می‌شود.

به باور کیم، تقریباً همه نظریه‌پردازان خلاف واقع از علیت در حال حاضر، از معناشناسی خلاف واقعی که توسط رابرت استالنیگر (Robert Stalnaker, 1968) و دیوید لویس براساس مشابهت تطبیقی (Comparative Similarity) بین جهان‌های ممکن بسط داده شده است، بهره می‌برند. براساس این دیدگاه، گزاره (C) در صورتی صادق است که تالی شرطی

«کبریت روشن نشده باشد» صادق باشد، آنهم در جهانی فارغ از این واقعیت که در آن کبریت کشیده نشده باشد؛ و همچنین، باملاحظه همه جوانب دیگر، آن جهان، نزدیک‌ترین جهان به جهان بالفعل کنونی باشد (Kim, 2007, p233).

کیم می‌پرسد چگونه می‌توانیم بدانیم که جهان یاد شده، از جهان کنونی، نسبت به جهانی دیگر که در آن کبریت کشیده نشده است اما با وجود این، روشن شده است، نزدیک‌تر است؟ به عقیده کیم، تنها پاسخ ممکن که می‌توان داد این است که در جهان کنونی، کبریت خشکی که در حضور اکسیژن کشیده می‌شود، معمولاً به‌نحو قابل‌اعتمادی افروخته می‌شود؛ و این دانش ما از این نظم و ترتیب و توالی است. به‌نظر می‌رسد جنبه مهم مشابهت تطبیقی میان جهان‌های ممکن، مشابهت میان قوانین کنونی در جهان‌های یاد شده، هستند؛ بنابراین، درنهایت، توضیح ما وابسته به نظم و ترتیب و توالی و تعاقب میان رویدادها در جهان‌های مختلف است. کیم از شهودی یاد می‌کند که رهیافت خلاف واقع از علیت، از آن پشتیبانی می‌کند. در اینجا، یک علت شرط است برای اینکه معلول رخ ندهد. به باور کیم، این شهود را می‌توان بدون ارتباط ضروری آن به هر روش خاصی که آن را به‌مثابه یک قانون صریح ملاحظه می‌کند، مشروع دانست و صحت آن را تضمین کرد. در مثال کبریت، می‌توان چنین درک شهودی از این رویدادها را دید: نکشیدن کبریت، علتی است برای روشن نشدن آن. اما به باور کیم، بازهم چنین رهیافتی از علیت نمی‌تواند مفید باشد. در بسیاری از مواقع، گزاره‌های خلاف واقع به‌گونه‌ای مطرح می‌شوند که در آنها چندین علت در قالب گزاره‌های بی‌ربط با یکدیگر می‌توانند علت باشند. مسأله تعیین چند جانبه (Overdetermination) نمونه‌ای است که چنین وضعیتی به‌بار می‌آورد؛ مثلاً در این گزاره خلاف واقع شرطی «اگر مری گیاهان را آب داده بود، آنگاه آن‌ها نمرده بودند» می‌توان دسته‌ای از گزاره‌ها را نشان داد که به‌نحوی نامتعین می‌توانند علت مرگ گیاهان باشند. مثلاً گزاره‌های زیر را در نظر بگیرید:

(۱) اگر لیونل مسی گیاهان را آب داده بود، آنگاه گیاهان نمرده بودند.

(۲) اگر دونالد ترامپ گیاهان را آب داده بود، آنگاه گیاهان نمرده بودند.

در هر دو گزاره، علت به‌مثابه یک کوتاهی، فقدان (Absence) و غفلت (Omission) ملاحظه می‌شود. در واقع می‌توان دسته‌ای از این گزاره‌ها را به‌مثابه علت مرگ گیاهان بیان کرد. به نظر کیم در چنین مواقعی به نظر می‌رسد همه آنچه ما باید انجام دهیم این است که هیچ کاری نکنیم. به‌باور کیم هیچ جریان انرژی از سوی مری به گیاهان وجود نداشته است و بنابراین نمی‌توان یک غفلت و کوتاهی را به‌مثابه علت لحاظ کرد. در واقع رهیافت خلاف واقع وارث رهیافت نظم و ترتیبی و قاعده‌مندی است و بدین طریق ضعف و کاستی‌های آن را به ارث برده است. کیم استدلال می‌کند که نه رهیافت قاعده‌مند و نه وابستگی خلاف واقع نمی‌توانند به‌نحو مناسبی بستر و زمینه علیت ذهنی باشند (Kim, 2007, p235).

کیم بر این باور است که ارتباط علی به‌مثابه وابستگی، یا وابستگی خلاف واقع، حتی اگر یک رابطه علی مناسب و سودمند باشد، منشأ نگرانی‌های ما درباره علیت ذهنی نیست، بدین معنی که، حتی اگر ما در نشان دادن علیت ذهنی بر مبنای این رهیافت موفق باشیم، باز هم اثربخشی علیت ذهنی بدین طریق، نگرانی‌های شبه‌پدیده‌گرایانه را از میان نمی‌برد. از دید وی، آنچه ما باید نشان دهیم این است که ذهنیت، توان‌هایی علی دارد تا موجب وقوع معلول‌هایش، در یک فراگرد ادامه‌دار و پیوسته از زایش و تولید، شود.

۳. دیدگاه کیم

در بخش پیش دیدیم که کیم بر این باور است که یک رهیافت صحیح درباره علیت ذهنی، باید بتواند به رویدادهای ذهنی، توان علی ببخشد؛ علاوه بر آن، رویدادهای ذهنی باید بتوانند موجب تحقق معلول‌هایشان شوند. به‌باور کیم، ما به علیت ذهنی اهمیت می‌دهیم؛ زیرا عاملیت انسانی برای ما مهم است و عاملیت مستلزم یک مفهوم تولیدی-زایشی (Productive/Generative) از علیت است (Ibid, p236). ریشه این مفهوم تولیدی-زایشی

از علیت را در کارهای آنسکم می توان دید: «علیت مبتنی است بر اشتقاق یک معلول از علتش ... معلول‌ها مشتق می‌شوند از (Derive from) برمی‌خیزند از (Arise out of) و می‌آیند از (Come of) علت‌هایشان. برای مثال، همه اذعان خواهند کرد که والدیت فیزیکی یک رابطه علی است» (Anscombe, 1971, pp91-2). آنچه آنسکم بدان اشاره می‌کند این است که معلول‌ها، خواه فیزیکی یا ذهنی، باید به وسیله علت‌ها تولید یا ایجاد شوند؛ بنابراین اگر نتوان چنین ارتباط مستقیمی را میان علت و معلول مشاهده کرد، آنگاه نسبت علی میان آن‌ها برقرار نیست.

ند هال در (Hall, 2004) به دو مفهوم از علیت اشاره می‌کند که عبارت‌اند از: علیت «تولیدی» (Production) و علیت «وابستگی» (Dependence). به بیان وی، علیت تولیدی یا سازنده، نسبتی است که در آن یک توپ بلیارد به توپ دیگری، ضربه وارد می‌کند، و بدین طریق باعث تولید حرکت می‌شود؛ همچنین وابستگی نیز به نسبتی اشاره دارد که در آن ظهورات رویداد دوم (خواه واقع شود یا نشود) به نحوی خلاف واقع، متکی به ظهورات رویداد نخست باشد (خواه واقع شود یا نشود). به باور هال، این دو نوع از علیت اغلب باهم پدیدار می‌شوند؛ اما باید دانست که این دو به نحوی بنیادین باهم متفاوت هستند، و ممکن است یکی بدون حضور دیگری، واقع شود، مانند آتش گرفتن آشپزخانه، هنگامی که فراموش می‌کنم زیر اجاق را خاموش کنم. در این حالت، فراموش کاری من آتش را تولید نمی‌کند اما به نحوی خلاف واقع، علت وقوع آتش‌سوزی محسوب می‌شود.

کیم در توضیح نظر هال معتقد است که وی سه ویژگی را در مفهوم علیت تولیدی کانونی و مهم می‌داند که عبارت‌اند از: تعدی (Transitivity)، موقعیت (Locality) و درونی بودن (Intrinsicness). کیم شرط موقعیت را مرتبط با علیت ذهنی می‌داند. شرط موقعیت می‌گوید که: «علت‌ها به معلول‌هایشان، با ترتیب و توالی‌های پیوسته مکانی-زمانی از واسطه‌های علی، متصل‌اند» (Hall, 2004, p225). این نحوه بیان از شرط موقعیت، بی‌درنگ

شرط مجاورت هیوم را برای ما تداعی می‌کند. به بیان کیم در واقع شرط موقعیت، نسخه تعمیم یافته شرط هم‌جواری هیوم است. هیوم درباره شرط هم‌جواری می‌نویسد: «هر آنچه از اشیاء که به‌عنوان علت و معلول ملاحظه شده‌اند، باهم مجاورت دارند و این نشانه‌ای است که می‌توانند در زمان و مکان دست به عمل بزنند ... آن ابژه‌های دوردست ممکن است گاهی به نظر بیاید که تولیدکننده یکدیگر هستند» (Hume, 1739, p75).

بنابراین شرط موقعیت و شرط هم‌جواری را در مفهوم علیت تولیدی می‌توان مشاهده کرد. اما کیم معتقد است که شرط یک ارتباط علی، وجود جریان انرژی بین علت و معلول است. اکنون چنانچه علیت را در معنای تولیدی مدنظر قرار دهیم، آیا علیت ذهنی بی‌درنگ کنار گذاشته نمی‌شود؟ پرسش این است که چگونه می‌توان جریان انرژی (Energy Flow) و یا نیروی فزاینده انتقالی (Momentum Transfer)، میان یک ذهن غیرمادی و جهان مادی را توضیح داد؟ به نظر می‌رسد که مفهوم علیت تولیدی بیش از هر چیز نیازمند یک ارتباط واقعی میان علت و معلول است که برگرفته از شرط موقعیت و شرط هم‌جواری هیوم است. کیم با استناد به نامه الیزابت به دکارت، کلید حل مسأله را جستجو می‌کند: «من اذعان می‌کنم که این برای من راحت‌تر است تا ماده و امتداد را برای ذهن بپذیرم تا اینکه توانایی حرکت دادن یک جسم و متحرک بودن آن توسط یک چیز غیرمادی را بپذیرم» (Garber, 2001, p172). به‌باور کیم، الیزابت در اینجا دست روی نکته‌ای گذاشته که فیلسوفان ذهن دو دهه است می‌کوشند تا آن را بیان کنند؛ او تلاش می‌کند تا معنایی برای علیت ذهنی تدارک ببیند، و بنابراین، ذهن را «فیزیکی» می‌کند، یعنی، ماده و امتداد را برای ذهن می‌پذیرد، در عوض اینکه، امکان داد و ستد علی میان یک ذهن غیرمادی و جسم مادی را بپذیرد. با این وصف، ایده‌ای که او می‌پروراند این است که، علیت ذهنی، تنها در صورتی ممکن است که ذهنیت به‌نحو فیزیکی، تحویل‌پذیر باشد. کیم معتقد است که راه کار الیزابت می‌تواند نخستین برهان علی به سود فیزیکالیسم تا آن هنگام باشد (Kim, 2007, p238).

در توضیح انواع فیزیکیالیسم، کیم به فیزیکیالیسم غیرتحویلی (Non-reductive Physicalism) و فیزیکیالیسم تحویلی (Reductive) اشاره می‌کند. فیزیکیالیست‌های غیرتحویلی، ذهن غیرمادی دکارتی و یا هر ابژه غیرفیزیکی را رد می‌کنند، با این وجود، در برابر این ایده مقاومت می‌کنند که ویژگی‌های ذهنی به ویژگی‌های فیزیکی فروکاسته شوند. باورها، امیال، نیت‌ها، دردها، و چیزهایی از این قبیل، اگرچه ممکن است که بر فراگردهای عصبی-بیولوژیکی ابتناء داشته باشند، اما تحویل‌ناپذیر به آن‌هایند.

کیم می‌پرسد چگونه علیت تولیدی/زایشی می‌تواند به چنین نسبت‌های حالات فیزیکی-عصبی اعمال شود و یا چگونه جریان انرژی یا نیروی فزاینده انتقالی از یک میل می‌تواند به مثابه یک حالت ذهنی تحویل‌ناپذیر برای ایجاد انفجار در گروهی از نورون‌ها وجود داشته باشد؟ (Ibid, p239) کیم برای پاسخ به این پرسش‌های اساسی به دیدگاه ترنس هورگان، که یک فیزیکیالیست غیرتحویلی است، اشاره می‌کند. هورگان با ذکر ویژگی‌های ذهنی و نسبت آن‌ها با تحقق‌دهندگان عصبی-فیزیکی، درنهایت، ویژگی‌های ذهنی را دارای کفایت علی می‌داند؛ بنابراین، به نزد هورگان، «ویژگی‌های ذهنی، اثربخشی و شایستگی علی-توضیحی اصیل، همراه با خصوصیات فیزیکی‌ای که ویژگی‌های ذهنی را در رخداد‌های جزئی و مصداقی خاص «تحقق می‌بخشند» (Realize)، دارا هستند» (Horgan, 1996, p498).

از دیدگاه غیرتحویلی هورگان، یک میل، به مثابه یک رویداد مصداقی منفرد، شایستگی علی اصیل و حقیقی را دارد؛ مثلاً توان بلند کردن دستم برای رسیدن به یک لیوان آب، به موجب این واقعیت است که تحقق‌دهنده عصبی‌اش یک نمونه از آن ویژگی عصبی است که در آن میل فراروی داده بر روی آن عصب، این توان علی را دارد. به باور کیم آنچه هورگان می‌گوید به طور اساسی درست است: «رویدادهای ذهنی و حالات ذهنی، شایستگی داشتن نسبت علی را دارند؛ زیرا تحقق‌دهنده‌های (Realizers) عصبی-فیزیکی آن‌ها

شایستگی نسبت علی را دارد. در واقع، یک حالت ذهنی در یک موقعیت مناسب، که به موجب تحقق یافتن توسط یک حالت عصبی-فیزیکی مشخص رخ می‌دهد، توان علی آن حالت فیزیکی را دارد» (Kim, 2007, p239).

وجه اختلاف کیم با هورگان در بحث تحویل‌گرایی است. وی برخلاف هورگان معتقد است که نوع تحویلی فیزیکالیسم آن چیزی است که برای علیت ذهنی باید مورد توجه قرار بگیرد. به باور کیم، همین که بخواهیم از علیت ذهنی سخن بگوییم، در مسیر فیزیکالیسم تحویلی گام برداشته‌ایم: «جایی که من با هورگان اختلاف نظر دارم اینجاست که، هنگامی که مهیا می‌شویم تا بگوییم آنچه را تاکنون گفته‌ایم، گام معمول و طبیعی بعدی برداشته می‌شود-از دید من، گامی که مجبوریم برداریم- و آن گام، تصدیق تحویل‌گرایانه این حالت ذهنی خاص با تحقق دهنده عصبی-فیزیکی‌اش است» (Kim, 1993, 1998).

همچنین کیم در نقد دیدگاه غیر تحویلی هورگان، و متمایز دانستن یک حالت مانند باور از تحقق دهنده عصبی‌اش، می‌گوید، چنانچه هر یک از این‌ها به‌مثابه علت کافی بلند کردن دست در نظر گرفته شوند، آنگاه یک‌راست درون دشواری تعیین چندجانبه افتاده‌ایم؛ و از این‌روست که فیزیکالیسم غیر تحویلی، نمی‌تواند توضیح کافی برای علیت ذهنی داشته باشد. بنابراین کیم نتیجه می‌گیرد که: «ایده علیت به‌مثابه تولید و زاینده‌گی، یا علیت به‌مثابه لزوم به یک اتصال و پیوستگی «واقعی» میان علت و معلول، می‌تواند به ذهنیت اعمال شود تا زمانی که و احتمالاً فقط تا وقتی که حالات ذهنی، تحقق دهنده‌های فیزیکی داشته باشند؛ خواه یک رهیافت از این نوع به تحویل‌گرایی منتهی شود، همان‌طور که من اکنون مدعی شدم، خواه رهیافتی که مطابق با یک دیدگاه غیر تحویلی از ذهنیت باشد که مسأله دیگری است که هم‌اکنون نیز مورد بحث بسیاری قرار گرفته است» (Kim, 2005).

به‌طور کلی می‌توان سه اصل را شناسایی کرد که کیم استدلال‌ات خود درباره علیت ذهنی را بر آن‌ها استوار می‌سازد. این اصول عبارت‌اند از:

(۱) ملاک و معیار واقعیت که در پی آن، هر چه واقعی است یا بناست که واقعی باشد، باید توان و قدرت علی داشته باشد.

(۲) اصل برون‌داد (طرد) علی (Causal Exclusion) که می‌گوید برای هر رویداد بایستی یک توضیح علی کامل و مستقل وجود داشته باشد.

(۳) اصل بُستار علی (causal closure principle) که اظهار می‌کند جهان فیزیکی به نحو علی بسته است؛ یعنی، هر رویداد فیزیکی، یک توضیح کامل علی، بر حسب رویداد فیزیکی دیگری، دارد.

دیدیم که نزد کیم، تنها رویدادها و ویژگی‌های فیزیکی دارای توان علی هستند. رویدادهای ذهنی تنها هنگامی واجد توان علی هستند که، به رویدادی فیزیکی تحویل شوند؛ همچنین، توان علی در بالاترین سطح، بر توان علی در پایین‌ترین سطح، ابتناء دارد. کیم همچنین معتقد است که تمامی رویدادهای جهان می‌توانند به‌طور علی بر حسب سطوح خُرد فیزیکی یا ریز فیزیک‌ها توضیح داده شوند. به واسطه اصل علی، تنها یک توضیح علی از هر رویدادی می‌تواند وجود داشته باشد؛ بنابراین، همه توان‌های علی باید به آن سطوح خُرد فیزیکی تحویل شوند. همچنین کیم معتقد است که هیچ توان علی تحویل‌ناپذیری وجود ندارد؛ بنابراین می‌توانیم اصل چهارمی را نیز بیابیم که به‌موجب آن:

(۴) توان علی هر شیء، رویداد و یا ویژگی، قابل تحویل به توان علی پایین‌تر است؛ مگر اینکه سطح پایین‌تری وجود نداشته باشد (Oguamanam, 2020, p18).

بنابراین نزد کیم ویژگی‌های ذهنی بماهو در جهان فیزیکی توان علی ندارند؛ و این نقش به‌واسطه تحقق دهنده‌های عصبی-فیزیکی است که به آن‌ها داده می‌شود؛ یعنی، هنگامی که به یک ویژگی فیزیکی تحویل می‌شوند. بدین ترتیب، دیدگاه کیم این است که ما باید علیت را در معنای تولیدی آن بفهمیم که چنین دیدگاهی مستلزم باور به نوع تحویلی فیزیکالیسم است. کیم برای حل مسأله امکان علیت ذهنی، می‌کوشد تا صورت‌بندی جدیدی از مسأله

علیت ذهنی مطرح کند. این صورت‌بندی در (kim, 2005, pp39-41) براساس صورت‌بندی رسمی، اصل برونداد، و اصل بستار، اینگونه بیان شده است: فرض کنید M و M^* ویژگی‌های ذهنی هستند؛ و m ، رویدادی از مصداق M در زمان t و m^* ، رویدادی از مصداق M^* در زمان t^* باشد، آنگاه:

(۱) m علت m^* است.

در اینجا کیم بر این باور است که m به‌نحو علی، برای ایجاد m^* کافی است. از آنجایی که فیزیکالیسم بر این نظر است که یک ویژگی فیزیکی P^* در کار است که مصداقش p^* در زمان t^* است؛ بنابراین:

(۲) m^* به‌مثابه اساس فرارویدادگی‌اش دارای p^* است. (m ، p^* را به‌عنوان مبنای ابتناء یافتگی‌اش دارد.)

از (۱) و (۲) نتیجه می‌شود که:

(۳) m علت m^* است به‌واسطه علت بودن برای p^* . به عبارتی دیگر، m با ایجاد p^* ، علت m^* است.

همچنین بر طبق فیزیکالیسم خواهیم داشت:

(۴) m یک فرارویدادگی مبتنی بر p دارد.

کیم سپس به اصل بستار اشاره می‌کند. برطبق این اصل: «اگر یک رویداد فیزیکی علتی دارد که در زمان t به‌وقوع پیوسته است، آنگاه آن رویداد علتی فیزیکی دارد که در زمان t رخ داده است.» بنابراین:

(۵) m علت p^* است و p علت p^* .

از آنجایی که فیزیکالیسم غیرتحویلی بر ناهمانندی ویژگی‌های ذهنی و فیزیکی تأکید دارد، پس:

(۶) $M \neq P$ و بنابراین $m \neq p$

برای برون رفت از این وضعیت، کیم پای اصل برون داد (Exclusion Argument) را به میان می کشد. بر طبق این اصل، «هیچ رویداد منفردی نمی تواند بیش از یک علت کافی داشته باشد که در زمان داده شده ای به وقوع می پیوندد، مگر اینکه موردی از یک تعیین چندجانبه علی باشد». البته بر اساس آنچه کیم می گوید، این موردی از یک تعیین چند جانبه نیست. معنایی که کیم از موارد تعیین چند جانبه در نظر دارد در مثال پیش رو مشخص شده است. در این مثال دو شکارچی هریک قربانی را توسط دو گلوله مجزا به نحو همزمان از پای در می آورند. بنابر این ملاحظات:

(۷) p^* به نحو علی توسط m و p به وجود نمی آید.

نتیجه ای که از این مقدمه گرفته می شود این است که m یا p علت p^* نیستند. بنابر اصل بستار داریم:

(۸) علت ذهنی فرضی m ، توسط علت فیزیکی p ، برون افتاده و حذف شده است؛ یعنی، p ، و نه m ، علت p^* است.

بنابراین در اینجا بر اساس فیزیکیسم غیر تحویلی (NRP)، میان (۶) یعنی $M \neq P$ ، اصل بستار، علیت ذهنی و اصل برون داد، ناسازگاری وجود دارد. هریک از این مقدمات به تنهایی محتمل و ممکن هستند؛ اما چنانچه با همدیگر لحاظ شوند، ناسازگار خواهند بود. بر اساس فیزیکیسم غیر تحویلی، مقدمه (۶)، اصل بستار و علیت ذهنی پذیرفتنی است اما اصل برون داد در این دیدگاه کنار گذاشته می شود؛ به همین دلیل کیم می کوشد تا با اصل برون داد، و بیان علیت به مثابه علیت تولیدی، علی بودن ویژگی های ذهنی را ممکن سازد.

۴. بررسی و نقد

پس از بیان نظر کیم، در این بخش می کوشیم تا دیدگاه وی را مورد تحلیل قرار داده و در نهایت نقدهای وارد بر آن را بیان کنیم. دیدیم که جیگوان کیم باور دارد که با نگاه

فیزیکالیستی می‌توان شایستگی و ویژگی‌های ذهنی، در یک نسبت علی را نشان داد. وی با بیان اصل برون‌داد، و همچنین با اتخاذ علیت تولیدی، می‌کوشد تا این مهم را به‌انجام برساند. از دیدگاه فیزیکالیستی، ویژگی‌های ذهنی بر ویژگی‌های فیزیکی ابتناء دارند-مانند انواع ویژگی‌هایی که در علوم فیزیکی شکل داده می‌شوند- اما استدلال‌های قدرتمندی در برابر همانند دانستن ویژگی‌های ذهنی با ویژگی‌های فیزیکی وجود دارد. در هر صورت، این ویژگی‌های فیزیکی هستند که در نسبت‌های علی میان رویدادهای جهان ما دارای جایگاه و منزلت هستند و نه ویژگی‌های ذهنی. اگر ما ویژگی‌های ذهنی را بدین خاطر که بر ویژگی‌های فیزیکی ابتناء دارند، ویژگی فیزیکی به‌شمار آوریم، آن‌گاه مسأله در نهایت به اینجا منتهی می‌شود که ویژگی‌های ذهنی شبه پدیده باشند. چنین چیزی اما برخلاف شهودات ماست. یکی از اصلی‌ترین دلایل برای استقبال از دیدگاه فیزیکالیستی درباره‌ی ذهن، در وهله نخست، باور به این است که ویژگی‌های ذهنی در نسبت‌های علی میان رویدادهای جهان ما، و همچنین، با دیگر رویدادهای ذهنی، دارای جایگاه و منزلت هستند؛ و دوم اینکه، انواع دشواری‌های برآمده از دوگانگانگی در این دیدگاه جایگاهی ندارد (Jackson, 2015, p25).

کیم معتقد است که بخشی از راه حل مشکل صورت‌بندی علیت ذهنی، این است که فیزیکالیسم غیرتحویلی را رها ساخته، و فیزیکالیسم تحویلی را اختیار کنیم. جیکوب درباره نقد کیم بر فیزیکالیسم غیرتحویلی، متذکر می‌شود که غیرتحویلی‌ها فیزیکالیست هستند، و بنابراین؛ جوهر دوگانه دکارتی را کنار می‌گذارند، با این وجود، آن‌ها ویژگی دوگانه‌گراها را دارند هنگامی که این همانی ویژگی‌های فیزیکی و ذهنی را رد می‌کنند. همچنین وی معتقد است که آموزه کارکردگرایی این است که ویژگی‌های ذهنی سطح بالا هستند از این حیث که آن‌ها نقش خاصی را برای ویژگی‌هایی که قابلیت تحقق چندگانه در ویژگی‌های سطح پایین فیزیکی را دارند، ایفا می‌کنند (Jacob, 2002, p648).

براساس کارکردگرایی، هرگاه یک ویژگی ذهنی، کارکردی شود، آنگاه واجد همه کیفیات ویژگی‌های پایین، که آن را به‌طور علی اثربخش کرده است، می‌شود. پاتنم از برهان تحقق چندگانه (multiple realization argument) برای نقد فیزیکالیسم تحویلی استفاده می‌کند. وی استدلال می‌کند که ویژگی‌های ذهنی با ویژگی‌های پایین‌تر این همان نیستند که به آن‌ها تحویل شوند؛ زیرا ویژگی‌های ذهنی می‌توانند با ویژگی‌های فیزیکی متفاوتی تحقق یابند. با این وصف، کارکردگرایی متعارف (Orthodox) گونه‌ای از فیزیکالیسم غیر تحویلی است که بناست اثربخشی علی ویژگی‌های ذهنی را تضمین کند؛ اما کیم در کتاب ذهن در جهان فیزیکی، استدلال می‌کند که کارکردگرایی متعارف نمی‌تواند، بپذیرد که ویژگی‌های ذهنی تحویل‌ناپذیر یا متکی به‌خود هستند و در عین حال اثربخشی علی نیز دارند. جیکوب در اینجا متذکر می‌شود که استدلال کیم مستقیماً برخلاف رویکرد ضد تحویلی است؛ و نه برخلاف مفهوم کارکردگرایانه ویژگی‌های ذهنی (Ibid, p649). از طریق کارکردگرایی، یک ویژگی کارکردی، در توان‌های علی ویژگی‌های فیزیکی، که آن را محقق می‌کنند، سهیم است. به‌دیگرسخن، کارکردگرایی، به‌نوعی واقع‌گرایی ذهنی را حفظ می‌کند. ویژگی‌های ذهنی، به‌جز توان علی محقق‌کننده‌های فیزیکی آن، فاقد توان علی هستند؛ بنابراین، هیچ استقلال‌لی برای ویژگی‌های ذهنی وجود ندارد.

در نقد فیزیکالیسم غیر تحویلی، کیم می‌گوید که چنین رویکردی مستلزم این است که علت‌های ذهنی و فیزیکی، در بعضی موارد، معلول‌های‌شان را به چند طریق ایجاد کنند؛ یعنی موجب تعیین چند جانبه شوند. وی تصور می‌کند که چنین تعیین چند جانبه‌ای، به‌نحو متافیزیکی، مسأله‌ساز و یا حتی ناممکن باشد. نقدهای کیم در کتاب فیزیکالیسم یا چیزی به حد کافی نزدیک (Physicalism or Something Near Enough) بیان می‌شود. البته این کتاب بگونه‌ای پایان می‌یابد که بخشی از آن به سوی حذف‌گرایی (Eliminativism) و بخشی به سوی دوگانه‌انگاری میل می‌کند. بخشی از آن حذف‌گرایی است، از آنجایی که وی

ویژگی‌های قصدی به‌ماهو را انکار می‌کند؛ و، تنها ویژگی‌های قصدی انواع خاص (Spices-Spicial) و شخص خاص (Person-Special) را می‌پذیرد. بخشی از آن نیز به «به حد کافی نزدیک» اشاره دارد؛ به‌این دلیل که، خوانندگان وی را به‌مثابه یک فیزیکیالیست تحویل‌گرا می‌شناسند، درحالی‌که، وی در نسبت با مسأله کوالیا، خود را به نوعی دوگانه‌انگار و شبه‌پدیده‌گرا نشان می‌دهد؛ و ازاین جهت خوانندگانش را حیرت‌زده می‌کند (Loewer, 2015, p40).

دربیان استدلال برون‌داد علی، کیم باور دارد که هویات ذهنی شامل حالات و رویدادهای ذهنی، می‌توانند علت هر چیزی به‌واسطه ویژگی‌های ذهنی‌شان باشند. درحقیقت، کیم این استدلال را به‌مثابه فراخوانی برای پرسش از واقعیت ویژگی‌های ذهنی به‌وسیله چالشی بر نظریه تحقیق‌پذیری چندگانه برمی‌کشد. درواقع چالش مسأله تحقیق‌پذیری چندگانه، به‌منزله به چالش کشیدن واقعیت ویژگی‌های ذهنی است. تحقیق‌پذیری چندگانه تبیینی از این که چگونه انواع ذهنی می‌توانند از انواع فیزیکی مستقل باشند و کماکان منشا اثر نیز باشند، را برپا می‌سازد. تحقیق‌پذیری چندگانه علی‌رغم این ملاحظات، ادعا می‌کند که ویژگی‌های ذهنی کماکان دارای نیرو و شایستگی کافی برای بودن در یک رابطه علی را دارا هستند؛ یعنی، آن‌ها هنوز می‌توانند منشأ اثر باشند. در این دیدگاه، ویژگی‌های ذهنی از ویژگی‌های عصب-فیزیولوژیکی به‌همان اندازه متمایزاند که مثلاً آب بودن از ویژگی H_2O بودن جداست. ویژگی اصلی و دل‌فریب تحقیق‌پذیری چندگانه این است که تحویل‌هستی‌شناسانه امر ذهنی به امر فیزیکی را منتفی می‌سازد، درحالی‌که، تحویل توضیحی آن را حفظ می‌کند؛ پس اگر کیم در این رابطه برحق باشد، آن‌گاه این دو هدف با هم نمی‌توانند سازگار باشند؛ یعنی، استقلال امر ذهنی و فیزیکی از یکدیگر، فقط به بهای غیرتصادفی بودن، یعنی به بهای این که آن‌ها بخشی از یک قانون باشند، حفظ می‌شود. براساس تحقیق‌پذیری چندگانه، تحویل‌هستی‌شناختی منتفی می‌شود تنها اگر آن ویژگی‌هایی که ویژگی‌های ذهنی را محقق

می‌سازند، مجموعه‌ای ناهمگن را شکل دهند؛ یعنی، ویژگی‌های محقق‌کننده باید نسبت به قوای علی متفاوت باشند؛ و این تفاوت، به واسطه همان چیزی است که در تحقق آن نقش داشته است. فرض کنید M_1 یک ویژگی ذهنی است که قرار است توسط دو ویژگی فیزیکی متمایز P_1 و P_2 تحقق یابد. از آنجایی که P_1 و P_2 به مثابه تحقق‌دهندگان مطلق M_1 به حساب می‌آیند، بنابراین چنانچه علت M_1 ، M_2 باشد، آنگاه P_1 و P_2 باید به هر طریقی مثال و مصداقی از آن ویژگی‌هایی باشند که خودش محقق‌کننده M_2 است؛ اما از آنجایی که P_1 و P_2 را تحقق‌دهنده‌هایی متمایز به حساب می‌آوریم، به نحوی که وجود M_1 به نحو تحویلی با هیچ‌یک از آن‌ها همانند نیست، پس آن‌ها باید هر کدام M_1 را از راه متفاوتی محقق سازند. در این مورد، هیچ قوای علی ذهنی متمایزی وجود ندارد که ویژگی‌های محقق‌کننده‌ها را تقسیم و توزیع کند؛ بلکه، تنها مجموعه متفاوتی از قوای علی وجود دارد که ویژگی‌های محقق‌کننده‌های متفاوت را به هم مرتبط می‌کند. کیم معتقد است که اساساً «ویژگی» بدون قوای ذهنی متمایز، به طور کلی ویژگی محسوب نمی‌شود؛ بنابراین، اگر کسی این اصل را بپذیرد، آنگاه چالش واقعیت ویژگی‌های ذهنی به نحوی سراسر آشکار خواهد شد؛ یعنی، عدم وجود قوای ذهنی منحصر به فرد، به معنی عدم وجود ویژگی‌های ذهنی است. البته مسأله بر سر این نیست که قوای علی ذهنی در کار است یا خیر، بلکه، مسأله ناسازگاری و عدم انسجام میان (۱) خوانشی است که ویژگی‌های تحقق‌چندگانه را مطابق با قانون در نظر می‌گیرد و (۲) این فرض که لزوم استقلال آن را گوشزد می‌کند، می‌باشد. یعنی فرضی که برای هر ویژگی تحقق‌چندگانه، مجموعه ویژگی‌های محقق‌کننده‌اش را کاملاً منفصل و جدا از هم لحاظ می‌کند، تا نشان دهد که این فرض برای ویژگی‌های تحقق‌چندگانه تحویل‌ناپذیر، تا چه اندازه حیاتی است. اما پرسشی که اینجا پیش می‌آید این است که چگونه یک ویژگی که مطابق با یک قانون است، هم‌راستا با یک ویژگی کاملاً منفصل است که آن نیز خودش مطابق با قانون است؟ یعنی مطابق با یک ویژگی است که در شمار ویژگی‌های

علمی محسوب می‌شود؟ این نکته‌ای است که کیم از آن غفلت کرده است (Antony, 2015, pp1-2).

در نقد استدلال برونداد علی، یک پاسخ این است که چنین استدلالی را نادرست بدانیم؛ به دلیل اینکه در آن، P محدود به ویژگی‌های فیزیکی بنیادی شده، و M ، یک ویژگی علمی خاص است که به نحو چندگانه محقق شده است؛ بنابراین، این امر نشان می‌دهد که M به ویژگی‌های فیزیکی بنیادی تحویل پذیر است و یا اینکه M به طور کلی علی نیست. البته این اشکال از دید کیم دور نمانده است. وی از این دشواری به عنوان «استدلال تعمیم» (the Generalization Argument) یاد می‌کند و می‌کوشد تا آن را برطرف سازد. استدلال تعمیم نخستین بار توسط ژیلت (Gillett, 2001) مطرح شد. راه کار کیم برای رد این استدلال بر تفکیک اساسی میان سطح (level) و مرتبه (Order) استوار شده است. همچنین دیدگاه او دربارهٔ علیت که براساس آن، علیت بر مبنای قوای علی (Causal Powers) توضیح داده می‌شود. به بیان کیم، در بنیادی‌ترین سطح، ذرات ابتدایی (Elementary Particles) وجود دارند و در سطح بعدی، پیکربندی‌های (Configurations) این ذرات قرار دارند. بر این اساس، یک ویژگی P ممکن است قوای علی مشخصی را به X جزئی بدهد که توسط هیچ یک از مولفه‌های سطح پایین X وجود ندارد. به طور مثال، مغز واجد یک سری قوای علی است که آن‌ها را به واسطهٔ اجزای نورونی‌اش کسب نکرده است و نورون‌ها نیز دارای قوای علی‌ای هستند که از اجزای مولکولی‌شان به دست نیامده است و به همین ترتیب تا پایین‌ترین ذرات چنین وضعی برقرار است. راه کار کیم این است که برخی ویژگی‌های علمی خاص به جزئیات (Individuals) سطح بالا اعمال می‌شوند و به آن‌ها توانی علی می‌دهند که توسط ویژگی‌های سطح پایین‌تر به آن‌ها بخشیده نشده است. یک ویژگی کارکردی و همچنین ویژگی محقق‌کننده‌اش، در همان سطح اما در مرتبه‌ای متفاوت به جزئیات اعمال می‌شود. ویژگی کارکردی، یک ویژگی مرتبهٔ دوم است؛ زیرا این ویژگی

به لطف یک امر جزئی که واجد برخی ویژگی‌های مرتبه اولی است که آن را محقق ساخته‌اند، به آن اعمال شده است. در این بیان، ویژگی‌های بنیادی، در هیچ‌یک از قوای علی، افزون بر قوای علی محقق‌کنندگان به جزئیاتی که مصداق آن‌ها هستند، مشارکت و دخالت نمی‌کنند. از آنجایی که کیم فرض می‌کند ویژگی‌های روانی مشخص (به‌غیر از آگاهی) از جمله ویژگی‌های مرتبه دوم هستند و، در همان سطحی اعمال می‌شوند که ویژگی‌های مغز اعمال می‌شود، بنابراین آن‌ها موضوع استدلال برون‌داد هستند؛ اما آن دسته از ویژگی‌های علمی خاص که به سطوح بالاتر اعمال می‌شوند و مرتبه اول هستند، ممکن است که در قوای علی جدید سهیم باشند؛ و بنابراین، موضوع استدلال برون‌داد نیستند. تلاش کیم برای نجات برخی ویژگی‌های کلان (Macroproperties) از استدلال برون‌داد، متکی به متافیزیک بر ساخته از سطح و مرتبه، و همچنین، تصور او درباره علیت بر حسب ویژگی‌های قوای علی که به جزئیات بخشیده می‌شود، است. اما به نظر می‌رسد که این متافیزیک با فهم فیزیک بنیادی از مقوله علیت، همخوانی ندارد. چنین استدلالی در هیچ موردی نمی‌تواند به‌مثابه دفاعی در برابر استدلال تعمیم محسوب شود. بسیاری از ویژگی‌های علمی خاص نسبت به ویژگی‌های روان‌شناسانه، ویژگی‌های کارکردی هستند که در همان سطحی اعمال می‌شوند که محقق‌کنندگان اعمال می‌شوند؛ بنابراین، آن‌ها نیز به‌مثابه ویژگی‌های روان‌شناسانه، موضوع استدلال برون‌داد هستند. علاوه بر این، به نظر می‌رسد که تنها ویژگی‌هایی که از استدلال برون‌داد می‌گیرند، حالات ریزفیزیکی (Microphysical States) (یا حالات فیزیکی خرد) جدا از سامانه‌ها هستند. به‌عنوان مثال، می‌توان به یک سامانه کم‌فشار اشاره کرد که با هیچ چینش خاصی از ذرات و میدان‌ها، همسان نیست؛ زیرا تعداد بی‌نهایت ریزحالات متمایز وجود دارند که می‌تواند برای یک سامانه کم‌فشار ایجاد شود؛ و در بهترین حالت، ضرورتاً انفکاک از این حالت‌ها خواهد بود. تمامیت قانونی مستلزم این است که هر قوای علی که یک سامانه کم‌فشار دارد، به‌واسطه قوانین فیزیکی

بنیادینی است، که بر حالت فیزیکی بنیادی‌اش اعمال شده است. در واقع اگر بخواهیم به زبان «قوای علی» سخن بگوییم، باید گفت که یک سامانه کم‌فشار، در هیچ قوای علی افزون بر قوای علی حالات ریزفیزیکی، مشارکت ندارد. بدین ترتیب، به‌عنوان ارزیابی از راه کار کیم باید گفت که این راه کار برای گره‌گشایی از استدلال تعمیم، چندان کارساز نیست؛ و در بهترین حالت نشان می‌دهد که چیزی در مورد استدلال برونداد نادرست است؛ اما کیم به ما نمی‌گوید که چه چیزی در این باره نادرست است و اینکه چرا نادرست است (Loewer, 2015, pp51-3).

دیدیم که باور کیم دربارهٔ علیت این است که علت، معلول خود را تولید و یا می‌سازد؛ و بنابراین، وی به علیت تولیدی باور دارد. اما اگر رویداد P بی‌کم‌وکاست Q را تولید کند، آن‌گاه به‌نظر می‌رسد که هیچ کاری نیست که رویداد مثلاً F انجام دهد تا بتواند Q را تولید کند. به باور کیم، یک نسبت علی، شامل انتقال برخی از کمیت‌ها و قوای علی به معلول، توسط علتی است که آن معلول را به‌وجود آورده است؛ اما چنین دیدگاهی با باور به فیزیکالیسم در تعارض است. باید در اینجا به برتراند راسل اشاره کنیم که تذکر می‌دهد علیت به‌مثابهٔ یک نسبت تولیدی که با رویدادهای محلی مرتبط است، هیچ ظهور و نمودی در هستی‌شناسی قوانین بنیادی فیزیک ندارد. وی اظهار می‌کند که ایدهٔ علیت «باقی‌مانده‌ای از دوران گذشته است که مانند حکومت پادشاهی پابرجا مانده است، تنها به این دلیل که به‌خطا قرار بوده هیچ ضرری نداشته باشد» (Russell, 1913, p1). مشکلی که راسل در باب علیت تولیدی به آن اشاره می‌کند، این است که اگرچه علیت تولیدی با رویدادهای محلی در زمان‌های مختلف مرتبط است، اما موارد مناسب و درخور برای قوانین بنیادی، ویژگی‌ها و مشخصات متفاوتی دارند؛ و نیز، دارای معادلات متفاوتی هستند که قادرند حالات کلی را با یکدیگر مرتبط سازند؛ بنابراین، دیدگاهی که علیت در معنای تولیدی آن را برمی‌گزیند، باید بدین نکته اهتمام ورزد که این حالات کلی هستند که حالت‌های بعدی را تولید می‌کنند.

پاسخ مناسبی که یک فیزیکیالیست می تواند بدهد این است که نسبت های علی باید به نحوی متعین شوند که بر امور واقع ابتناء یابند. آنچه از محتوای بیان کیم استنباط می شود، این است که، علیت به معنای تولیدی، با فیزیکیالیسم غیر تحویلی همخوانی ندارد. چنین نتیجه ای ممکن است منجر به این تصور شود که کیم استدلال برون داد را مطرح می سازد تا چنین همخوانی را، در صورتی که علیت به معنای تولیدی آن در نظر گرفته شود، امکان پذیر سازد (Loewer, 2015, p55). در واقع کیم، با بیان اصل برون داد و با فهم علیت در معنای تولیدی، می کوشد تا چنین همخوانی را ممکن سازد؛ اما دیدیم که این استدلال نمی تواند اصالت علیت ذهنی را نشان دهد؛ و همچنین برای رفع مشکل استدلال تعمیم نیز کارآمد نیست. بنابراین پژوهش ما به این نتیجه می انجامد که راه کارهای جیگوان کیم برای مسأله دشوار علیت ذهنی، کمک چندانی به حل ابهام ها و پیچیدگی های مسأله نمی کند.

۵. نتیجه گیری

در این مقاله، دیدیم که دیدگاه کیم درباره علیت ذهنی بر مبنای فیزیکیالیسم تحویل گرایانه، اصل برون داد و علیت به مثابه تولید استوار است. به باور وی، خوانش تحویلی از فیزیکیالیسم به نحوی که در آن ویژگی های ذهنی روی ویژگی های فیزیکی فراروی داده می شوند، می تواند علیت ذهنی را توضیح دهد. در این دیدگاه، ویژگی های ذهنی به ویژگی های فیزیکی تحویل کارکردگرایانه می شوند و هر حالت ذهنی به واسطه تحقق دهنده های عصبی-فیزیکی، واجد اثربخشی علی می شود. با بررسی دیدگاه های او دیدیم که این دیدگاه اولاً نوعی دوگانه گرایی را حفظ می کند که دوگانگی حالات ذهنی و فیزیکی است؛ در حالی که بنابر دیدگاه فیزیکیالیستی، وی نباید هیچ گونه دوگانه انگاری را بپذیرد. دوم اینکه کارکردگرایی که کیم از آن بهره می برد اساساً با گرایش تحویلی از فیزیکیالیسم ناسازگار است و در واقع این دیدگاه با نوع غیر تحویلی فیزیکیالیسم سازگاری دارد. از طرف دیگر، کیم اصل برون داد علی را مطرح می کند، در حالی که این اصل زمانی که با اصل بسته بودن

جهان فیزیکی و رویدادهای فیزیکی مواجه می‌شود، بی‌استفاده می‌شود. همچنین اصل برون‌داد در مقابل اشکالات اصل تعمیم، ناکارآمد است و نمی‌تواند به‌مثابه دفاعی برای حفظ ویژگی‌های ذهنی در یک نسبت علی باشد. کیم در بیان توضیح علیت ذهنی با جریان انرژی نیز نمی‌تواند از واقعیت رویدادهای ذهنی به‌درستی دفاع کند. همچنین محدود کردن علیت ذهنی به جریان انرژی و نیروی فزاینده انتقالی، استقلال رویدادهای ذهنی را تأمین نمی‌کند. بنابراین با عنایت به موارد ذکر شده، پژوهش ما بدین نتیجه می‌رسد که رهیافت کیم برای تبیین علیت ذهنی، رهیافتی ناکارآمد و ناموفق است.

منابع

- Anscombe, Elizabeth., (1971), *Causality and Determination*, Cambridge University Press, (Page references are to its reprinted version in *Causation*, ed. Michael Tooley and Ernest Sosa, Oxford University Press, 1993).
- Antony, Louise M, (2015), "Reality and reduction: What's really at stake in the causal exclusion debate" in *Qualia and mental causation in a physical world: Themes from the Philosophy of Jaegwon Kim*, ed. by Terence Horgan, Marcelo Sabates, and David Sosa, Cambridge University Press, pp. 1-24. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139939539.002>
- Broad, C.D., (1925), *The Mind and Its Place in Nature*, Routledge and Kegan Paul,.
- Davidson, Donald, (1970), "Mental Events", In L. Foster & J. W. Swanson (eds.), *Experience and Theory*, Clarendon Press, pp. 207-224.
- Davidson, Donald, (1993), "Thinking Causes", in: *Truth, Language, and History: Philosophical Essays*, Volume 5, Oxford Scholarship Online, pp. 185-200, (Oxford, 2005; online edn, Oxford Academic, 14 July 2005), <https://doi.org/10.1093/019823757X.003.0013>.
- Feigl, Herbert, (1958), "The "mental" and the "physical"", University of Minnesota Press, Minneapolis. Retrieved from the University of Minnesota Digital Conservancy, <https://hdl.handle.net/11299/184614>.
- Fodor, Jerry, (1989), "Making Mind Matter More", *Philosophical Topics*, No.17, pp. 59-79, <http://www.jstor.org/stable/43154039>.

- Garber, Daniel, (2001), *Descartes Embodied*, Cambridge University Press.
- Gillett, C. and Rives, B., (2001), "Does the argument from realization generalize?", *Responses to Kim*", *Southern Journal of Philosophy*, 39(1), 79-98, <https://doi.org/10.1111/j.2041-6962.2001.tb01807.x>.
- Hall, Ned, (2004), "Two Concepts of Causation", in: *Causation and Counterfactuals*, ed. John Collins, Ned Hall, and L.A. Paul, MIT Press, pp. 225-276. Doi: <https://doi.org/10.7551/mitpress/1752.003.0010>
- Harbecke, Jens., (2008), *Mental Causation: Investigating the Mind's Powers in a Natural World*, ontos verlag.
- Horgan, Terence., (1989), "Mental Quausation", in: *Philosophical Perspectives*, No. 3, pp. 47-76. DOI: 10.2307/2214263.
- Hume, David, (1739), *A Treatise of Human Nature*, Page references are to the L.A. Selby Bigge edition, Oxford: Clarendon Press.
- Jackson, Frank, (2015), "Two property theories and the causal conundrum for physicalism", in: *Qualia and mental causation in a physical world: Themes from the Philosophy of Jaegwon Kim*, ed. by Terence Horgan, Marcelo Sabates, and David Sosa, Cambridge University Press, pp. 25-39, DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139939539.003>.
- Jacob, Pierre, (2002), "Some Problems for Reductive Physicalism", in: *Philosophical and Phenomenological Research*, 65(3), pp. 648-654, DOI:10.1111/j.1933-1592.2002.tb00228.x
- Kim, Jaegwon, (1993), "Postscripts on Mental Causation", in *Supervenience and Mind*, Cambridge University Press, <https://doi.org/10.1017/CBO9780511625220>.
- Kim, Jaegwon, (1998), *Mind in a Physical World*, MIT Press.
- Kim, Jaegwon, (2001), *Mind in a Physical World: An Essay on the Mind-Body Problem and Mental Causation*, The MIT Press.
- Kim, Jaegwon, (2002), "Responses", in: *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. LXV, No.3, <https://www.jstor.org/stable/3071139>
- Kim, Jaegwon, (2005), *Physicalism, or Something Near Enough*, Princeton University Press.
- Kim, Jaegwon, (2007), "Causation and mental causation", in: *Contemporary debates in philosophy of mind*, Edited by Brian P. McLaughlin and Jonathan Cohen, Blackwell Publishing Ltd, pp. 227-242.
- Lewis, David, (1973), "Causation", *Journal of Philosophy*, No.70, pp. 556-567, DOI: 10.2307/2025310

- Loewer, Barry, (2015), "Mental causation: The free lunch", in: *Qualia and mental causation in a physical world: Themes from the Philosophy of Jaegwon Kim*, ed. by Terence Horgan, Marcelo Sabates, and David Sosa, Cambridge University Press, pp. 40-63, DOI:<https://doi.org/10.1017/CBO9781139939539.004>
- Maslin, K., (2007), *Introduction to the Philosophy of Mind*, Cambridge: Polity Press.
- Oguamanam, E. Ezenwa, (2020), *Dissertation: an encounter between Aristotle and contemporary philosophy of mind the case of reductive physicalism as espoused by Jaegwon Kim*, University of Pretoria.
- Russell, B., (1913), "On the notion of cause", in: *Proceedings of the Aristotelian Society*, 13, pp. 1-26, <https://www.jstor.org/stable/4543833>
- Ryle, Gilbert, (1949), *the concept of mind*, published by special arrangements with Hutchinson & Company, Ltd., 78, Great Portland Street, London, W. 1, England.
- Robb, D and Heil, J., (2018), "Mental Causation". *The Stanford Encyclopaedia of Philosophy*, summer 2019 Edition, Edward N. Zalta (Ed.) URL=<<https://plato.stanford.edu/archives/sum2019/entries/mental-causation>.
- Smart, J. J. C., (1959), "Sensations and Brain Processes", *Philosophical Review*, 68, pp. 141-156, <https://doi.org/10.2307/2182164>
- Stalnaker, Robert., (1968), "A Theory of Conditionals", in: *Studies in Logical Theory*, ed. Nicholas Rescher, Oxford: Blackwell, https://doi.org/10.1007/978-94-009-9117-0_2
- Strawson, P. F., (1985), "Causation and Explanation" in: *Vermazen and Hintikka (Eds.), Essays on Davidson: Actions and Events*, Clarendon Press, pp. 115-35.
- Yoo, J., (2018), "Mental Causation", *The Internet Encyclopedia*, ISSN 2161- 002, <https://www.iep.utn.edu>.